

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят 5 1/2 год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авчійні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Сербія на перехрестю.

Нині сербська скупщина рішає про судьбу краю. Настрій серед неї не дасть означити ся напевно, бо після сербської конституції на п'ять днів перед розпочатем скупщини заказані всякі публичні збори.

Теперішні-ж події наступали так скоро, а до того зовсім несподівано і непередвижено покликано розв'язану скупщину з вибору в р. 1901, що до важного діла вибору короля, а зглядно дальшого устрою держави скупщина приступає без попереднього приготування, без порозуміння.

Найпевнішим є, що виберуть королем окликаного вже війском Петра Караджорджевича. Однак чимало є прихильників черногорського пануючого дому, які підносять кандидатуру князя Мірка, що через своє подружжє з Сербією, тим ближший став Сербії. В сей спосіб хотять на мирній дорозі в одну династичну ділість злучити дві сербські держави. Прихильники Обреновичів — але тих є дуже мало, а в покликаний скупщині ще менше — пригадують, що єще є природний син Міліна, який живе в Царгороді, але єго кандидатуру ніхто не важить ся ставити на серію. Вкінці відзивають ся деякі голоси в прасі за основанєм сербської республіки.

Бажаня «поступовців», щоби зірвати з династіями, а вибрати президента, не здійснять ся тому, що Сербія за мало приготуванна до республіканського устрою. При тім не згодило би ся певно на те і армія, яка вже здекларувала ся за Караджорджевичом. Вкінці була би чимала трудність супроти держав, щоби они признали доконану зміну державного устрою в Сербії. Щож до Петра Караджорджевича, то з гори є певність, що держави єго вибір акцентують.

З тих всіх причин вибір Петра є майже запевнений. Імовірний король сербський сидить поки-що в Швайцарії і відбуває інтерв'єви з наступаючими єго репортерами. З тих розмов довідуємо ся, що прихильники Караджорджевичів творять в Сербії окрему, сильну організацію, однак про події, що збули ся в ночі з середи на четвер, довідали ся post festum. Так само і Петро, як запевнює, не знав нічо про кроваве діло офіцерського корпусу. Між єго прихильниками нараджувано ся часто над зміною династії, але не думано, що она наступить зі сеї сторони і в такий жосткий спосіб.

Про свої пляни на випадок єго вибору на короля, висказав ся Петро Караджорджевич, що в Сербії буде старати ся завести швайцарські порядки, яким придивляв ся від довгої черги літ і з яких багато навчив ся. Оповідують, що Петро єще в 80-тих роках належав до соціалістичних товариств і бував часто на їх зборах. Був знакомий з визначнішими провідниками соціалістів і придбав собі між ними імя чорний Петро або чорний князь.

Князь Петро має двох синів, які виховують ся в однім з російських інститутів

на кошт російської держави. В користь старшого з них Петро рад абдикувати, як лише він приїде до повнолітності. В сей спосіб, хотий Петро сам всіми своїми поглядами і стремліннями належить до Заходу, а також зглядом Австрії стояв з дуже дружнім відношенєм, то всеж таки єго вибір на короля означає зможене російського впливу в Сербії.

Збори мужів довіря в Чернівцях.

Дня 9. с. м. відбули ся в Чернівцях в сали стрілецького товариства довірочні збори мужів довіря з цілої Буковини, скликані руским соймовим клубом, аби нарадити ся над нинішнім положенєм буковинських Русинів.

На збори запрошено також кацапів (?), однак они не прибули. Всіх учасників збору було до 400. Між присутніми були крім послів, між иншими: оо. Кантемір, Костецкий, Матейко, Мелетий і Стефан Галіпи, Семанюк, Т. Драчинський, Маланчук, Бойчук, Федорович, Калинюк, Д. Коваршук і Тимішский, нарядник суду Вол. Ясеницкий, радник Калитовский, нотарі Дрогомирецький, Стрийский і Совєвицкий, правительственный радник Ключенко, др. Филипович, надворець податковий Вердеш Влад, краєвий інспектор Ом. Полович, повітові інспектори Никорович і Стратичук, надучителі Бажанський, Радик, Свинул, Ярошинський, Парт. Давчул і пр., проф. університету Д. Бремійчук, катехит Семмака, проф. Уетянович, магістрацкий офіційл Харжевский, купець Власюк і т. д. Збори отворив в імени руского соймового клубу професор університету др. Стефан Стоцкий і привитав численно зібраних мужів довіря, та подякував їм за те, що не жалуючи труду і коштів, мимо злої погоди, зібрали ся зі всіх сторін Буковини, щоби радити над добром руского народу. Дальше бесідник говорив менше-більше так:

Від нових виборів до сойму руска справа в краю увійшла в нову фазу. Она перестала бути справою партикулярною, впливом думок кількох патріотичних одиниць, а обійшла всі круги рускої суспільности, політика наших послів стала народною політикою. Правда, єя еволюція відбувала ся звільна. Як нововибрані рускі послі увійшли до сойму, то мимо того, що не вибрано їх на підставі спільної програми — вайшли они між собою повне порозумінє і згоду. Всі рускі послі поступали ві всіх справах в повнім порозуміню і кождий з нас бере за всі кроки руских послів повну відвічальність на себе. Один відповідає за всіх, а всі за одного. Тим чинном стали ми дуже важним чинником в соймі і виявили таку перевагу над другими, що єе викликало зависть таї обаву, що Русини в краю стають верховодити. Ту нашу згоду і єдність виставлено з тої причини тогид на страшну пробу. Річ пішла від того, що бувший президент Бургіньон назвав посла Ник. Василька диктатором і заявив, що побіч себе не позволять істувати віякій конкуренційній свіді. При обєаді директору П. гімназії, виборі Лянгенгана на президента палати торговельно-промислової і ин. справах, показало ся, що Русини мають деякий вплив, а Бургіньонові ходило о те, щоби перед Віднем показати, що тут нема тої сили і впливу. Та на нашій єдності зломил ся

затї ворогів — бо ми можемо вказати на нечуваній успіх, що Бургіньона нема — з нашої причини. Вагу нашої тогидної акції зрозуміла вся руска суспільність на Буковині і підверла руских послів. В другій важній справі, справі обєади митрополичого престолу і вікарія, нема єще таких видних познач, щоби ми могли повеличати ся успіхом. На чолі бук. православної церкви станув др. Репта, якого буюков. Русь повітала вправді з належною єму почесною, але від якого, як від Румуна, годі сподівати ся надто великої прихильности. Вирочім про єю справу буде близьше говорити тов. Пігуляк.

Наше відношенє до других партій змінило ся — всі стали нам ворогами і звязали ся в коаліцію проти нас. Дехто міг би добачити в тім може не-успіх нашої політики, але так не є. Хотіли нас роздвоїти, хотіли, щоби ми поборюючи самих себе, стали посміховищем краю, але ми не дали ся і видержали напиряючу на нас перевагу. Думаємо, що сей успіх має більшу вагу, ніж хвилева прихильність одної або другої партії, або краєвого президента. Бо єе звело нас всіх до купи, єе зєдвало Русь, як ніколи перед тим, єе видвинуло нашу справу на верх, показало, що без Русинів або проти Русинів управляти єгодня Буковиною годі! Єе спричинило, що із партикуляризму, із закутка, вийшли ми на ширше поле, а єе єди є великим поступом вперед. Доказом сєго нинішні збори. На сї збори ми спросили всіх, усю руску інтелігенцію, всіх офіцерів народної армії на Буковині. Нехай від тепер всі беруть живу участь в народній роботі, нехай щиро і отверто виявляють свої думки, нехай дають напрям нашій політиці. Всі панове признасте, що скорше єе зробити було годі. Сї перші збори мужів довіря руского народу, нехай поставлять яєно руску справу, нехай зєдвають Русинів в єдиу громаду, а в рускій громаді є досить простору до роботи. Від тепер хочемо, щоби такі збори що року відбували ся. І так повинно бути. Бо тільки таким способом можемо побідити. Тепер ідуть дуже важні справи. Зближає ся сєсія соймова, посада генерального вікарія єе не обєаджена — тому треба нам виявити єдність і згоду, таї енергію. В инших партиях нема тої згоди, що в нас. Рускі послі зрозуміли вагу хвилі і рішили ся за ніщо в євітї від тої єдности не відступити і я заявляю на сїм місці, що нас ніхто не розірве. Ми уважаємо за відповідне подати отєю нашу постанову до відомости загалу рускої інтелігенції, в надїї, що єе найде відгомін серед всеї рускої інтелігенції і понесе ся широко і далеко по краю, та перейде в кість і кров руского народу.

Дальше вказав бесідник на змаганя Чехів і Німців до утвореня народної ради і предложив порядок дневний зборів і закінчив сими словами:

«Скликуючи сї перші збори мужів довіря, ходило нам о те, щоби дати доказ, що противники застануть нас зєднаних в єдиу велику громаду, яку не розієє ніхто, так як не розієє ніхто руских послів».

Бєсєду д-ра Стоцкого прийняли збори грімкими оілесками. Опісля вибрано преаидию, до якої ввійшов о. Григорій Кантемір з Ростік, як предсідатель зборів, а канд. прав Микола Левинский як писар. О. Кантемір подякував зборам за довіре і честь, якою є провід на сих зборах, а відтак в коротких, але маркантних словах ви-

сказав конечність національної згоди всіх Русинів, без ріжниць.

По др. Стоцкім виголосив пос. Микола Василько реферат про діяльність руских послів в соймі і в державній раді. Бесідник вказав на спір Німців зі Славянами, межі якими також нема згоди. Русини мусять вести борбу власними силами. Дальше зазначив п. Василько відносини буковинських руских послів до руских послів з Галичини і представив коротко діяльність руских послів з Буковини. Реферат закінчив візванем всіх Русинів до витривалої праці і єдності.

Дальший референт, пос. Пігуляк обговорював церковні справи на Буковині і поставив резолюції, які збори прийняли, щоби в руских громадах проповідано і урядовано по руски (в мішаних мішано), щоби на університеті отворено богословські паралельні катедри з рускою мовою викладовою та щоби установлено 10 стипендій для руских питомців.

Вкінці пос. Стоцкій реферував про політичні домагання буковинських Русинів, зазначаючи, що головним домаганем Русинів мусить бути на тепер реформа виборчої ординації до сойму. В тій цілі мають бути вислані петції з усіх громад, а если дасть ся що в теперішнім соймі досягнути, то хоч заведене четвертої курії для селян III. класи. Вкінці узнали збори яко найважливіші отсі домагання: 1) реформи виборчої ординації; 2) знесеня рогачок; 3) знесеня обшарів двірських; 4) поправу платні учителів; 5) отворене дешевого селянського кредиту; 6) заведеня рускої мови урядової.

3 судової салі

Перед трибуналом судіїв присяжних у Львові почала ся нині о 9¼ год. рано судова розправа проти нашого редактора п. Льва Лопатинського, обжалованого о. Семеновом, адміністратором коломиїської парохії. Акт обжалованя закидує п. Лопатинському, що замістив в ч. 40. «Руслана» з с. р. статю, в якій 1) «zelżył» о. Семенова «obelżywym wygazem: хампець; 2) що навязав любовні зносини на станції і та любов не остала без наслідків; 3) що на 4. році богословія допустив ся надужитя яко інфірмар і ту виявила ся его хампецька натура; 4) що в наслідок сего забракло в інфірмарській касі до 300 К. Найцікавіше однак є в акті обжалованя «uzasadnienie» яке отсе наводимо дословно:

Uzasadnienie.

Ks. Mikołaj Semenów został po zgonie śp. ks. kanonika Kobańskiego, proboszcza parafii gr. kat. w Kołomyi mianowanym administratorem tej parafii, a posiadając odpowiednie warunki do uzyskania tej posady, a nadto stopień doktora teologii, ubiega się o nadanie mu tej parafii.

Po objęciu urzędu administratora, rozglądając się w stosunkach społeczeństwa ruskiego w Kołomyi, uznał ks. Mikołaj Semenów za odpowiednie nie przystępować do żadnych z istniejących tam ruskich partyj politycznych, lecz ograniczył swą działalność na czynności duszpasterskiej a to tem bardziej, że w powierzzonej swej pieczy gminie znalazł — na polu czysto religijnem i obyczajowem bardzo wiele pilnej i koniecznej pracy. Kazanie ks. Mikołaja Semenowa, zdążające przedewszystkiem do poprawy obyczajów znalazły wkrótce już żywy oddźwięk u publiczności kołomyjskiej, tak, że były one tłumnie uczęszczane przez ludność wszystkich stanów, a to tak ruską jak nawet i polską.

W działalności swej kaznodziejskiej nie mógł ks. Mikołaj Semenów pominąć smutnego objawu upadku obyczajowego młodzieży ruskiej, uczęszczającej do ruskiego gimnazjum w Kołomyi.

Rozwydrzenie tej młodzieży doszło do tego stopnia, że uczniowie ci chłopcy — pozwalali sobie na bicie kolegów, wyznających inne przekonania, — ba podczas mszy w cerkwi poszturkiwać uczniów uczęszczających do gimnazjum polskiego, za to właśnie, że uczęszczają do polskiego gimnazjum, że na ulicach publicznie zachowywała się ta młodzież gorsząco, — a nawet publicznie prowokowała zuchwale duchownych.

I tak dwaj uczniowie ruskiego gimnazjum prowokowali samego ks. Semenowa w krótki czas po przybyciu do Kołomyi, podstawiając mu łokcie w

przemijaniu na chodniku, buchając dymem z papierosów w oczy i wyzywając go słowami.

Jacyś uczniowie z kl. IV-tej ruskiego gimnazjum pobili swego kolegę za to, że pocałował ks. Semenowa w rękę, a już wprost zdziwieniem moralnem nazwać trzeba postępki tych uczniów, którzy znieważyli na chodniku staruszka jubilata ks. Mardarowicza gr. kat. proboszcza z Kamionek wielkich, pokazując mu języki i wołając do niego i za nim obelżywe wyrazy.

Otóż w kazaniu w dniu św. Szczepana 1902. r. omawiał ks. Semenów braki wychowania młodzieży ruskiej, wytknął powyższe i inne wybryki, zwracał uwagę ojców, matek i nauczyli (уєвно: nauczycieli) na zębne skutki tego religijnego i niemoralnego ducha, jaki zapanaował wśród części młodzieży ruskiego gimnazjum i wzywał do przeciwdziałania złemu.

Kazanie to dało powód dziennikom ruskim do napasań na ks. Semenowa. Treść kazania została przekręcona, w relacjach dzienników tych twierdzono, jakoby napadł na profesorów i same gimnazjum, jakoby wyraził się wprost ordynarnie o rusinach profesorach i uczniach i t. d.

Odtąd pod pozorem obrażonych uczuć narodowych dzienniki te rozpoczęły systematyczną walkę podjazdową przeciw ks. Semenowi, starając się przez szkolenie, czernienie, insynuowanie czynów niemoralnych, a nawet zbrodniczych uczynić go w Kołomyi niemożliwym i nie dopuścić go tam do mianowania proboszczem.

Oczywiście, że akcyja ta jest wodą na młyn innych kandydatów na tę posadę, a szczególnie tych lub tego, co cieszy się szczególnymi względami partyi radykalnych i była inspirowana z motywów politycznych i konkurencyjnych.

Artykuł inkryminowany „Rusłana” jest także objawem tej walki.

Artykuł ten w inkryminowanych ustępach zawiera istotę czynu przestępstwa przeciw bezpieczeństwu czei z §§ 496, 488, 491 i 487 u. k. a gdy wydawcą i odpowiedzialnym redaktorem „Rusłana” jeet Leon Łopatyński, przeto uzasadnionem jest oskarżenie przeciw niemu.

Rozprawkoю prowadzą radnik sądu p. Харак, a wotantami є радник суду др. Савчак і секретар суду п. Кубе. Протоколянт є судовий практикант п. Дуб. Обжаловуючу сторону заступає адвокат др. Беріш, а обжалованого боронить адв. др. Кость Левицкий.

При переслуханю обжалованій п. Лопатинський заявив, що до 1. заміту, що значіня слова «хампець» він не знає, але на доказ сего, як і на доказ прочих замітів з акту обжалованя просить о переслуханє свідків. При тім п. К. Левицкий висказав своє здивованє, чому о. Семенов не обжалував его о заміт крадіжки вати, про що в інкримінованій статі також згадує ся. На то адв. др. Беріш заявив, що хотай ся справа вже передавлена, однак коли трибунал позволить, то він розширить акт обжалованя і що-до сего заміту. Трибунал сему відказав.

З покликаних свідків перший зізнавав о. крил. Бачинський, бувший ректор дух. семинарії. Він зізнав, що о. Семенов був інфірмарем, але не мав підручної каси. Більше свідок сам нічо не хоче пригадати собі мимо помочи оборонци. Тоді др. К. Левицкий питає ся:

— А чи пригадали би собі Всечесайший щонебудь, колиб я предложив дотичні акти.

— І втоді не міг бим собі нічого пригадати; а впрочім я мусів би перше бачити дотичний акт.

— Ото прошу! — З тим подає др. К. Левицкий оригінальний акт кваліфікації питомців в 4. року, в яким стверджено власноручними підписами всіх настоятелів семинарії, що Семенови виставлено таку кваліфікацію: «Мърныхъ дарованій, прилѣжный; усвоsobлєня доброго, яко надзиратель больницѣ злоупотребивъ положене въ нѣмъ довѣріє въ способъ нечесный».

Свідок станув як вритий. Дрожачими руками хватає кваліфікацію, шукає за словами, трясучими руками вертучи між листами пожатілого вже зі старости паперу. Вкінці забуває, що стоїть перед трибуналом, а з правдиво «бонзівскою» нахальністю питає: Звідки сей акт тут взяв ся? Як він міг прийти в некомпетентні руки? Я не можу припустити, щоби его достарчив ректорат, або ординарият, тільки він мусить бути... скраджений.

Предсідатель з усмішкою пожалуваня звертає увагу свідка, що се не належить ані до свідка, ані до трибуналу, але розходить ся о те, чи се оригінальний акт і вірний підпис о. ректора, та з якої причини о. Семенов дістав таку некорисну кваліфікацію і чому его ординовано мимо сего.

О. Бачинський на щастє — з куртоазії обвиненого і его оборонци не записаний — старає ся дуже нещасливо вимотати ся з контроверзії, у яку понав наче воробець в самотраск, але вже до самого кінця не зміг затерти дуже покорисного вражівя, яке зробив так на трибуналі, як і на численно зібраній вублиці своєю обороною кацапского о. гуцула.

Вкінці заступник обжаловуючої сторони др. Беріш питає свідка, чи слова «хампець» і «кацап» є обидливі. Проти сего запротестував адв. др. К. Левицкий, бо о. крил. Бачинський не є фільольгом, аби міг вивести значіне сих слів і вносить, що коли би розходило ся о ствердженє значіня тих слів, аби покликано знатоків або професора університету д-ра К. Студинського, або гімназьяльного професора Івана Верхрацкого.

Свідок др. Яків Невестюк, лікар з Мостів великих, був гімназьяльним товаришем о. Семенова в Коломиї і якийсь час з ним разом мешкав. По записаню свідок зізнав, що о. Семенова називано «хампець». Значіне сего слова поясняє тим, що коли інші его товариші, були вільнодумні, то Семенов був скритим. Про его характер свідчить факт, що Семенов, як ученик VI класу, казав своему жонатому братови селянинови цілувати себе в руку і говорити до себе через «ви». Що-до любови Семенова свідок зізнав, що в Коломиї була тоді гарна дівчина, звана «гімназьяльною блондинкою», через яку, як свідок чув, прогнано на донос Семенова трех гімназьястів. О. Семенов мав спершу написати донос на тих гімназьястів до проф. Шайдицкого, а коли сей не зробив з того листу ужитку, Семенов мав денунциювати їх перед тодішнім директором гімназії Вольфом. Дальше свідок чув між товаришами, які відвиджували Семенова, що бачено, як від Семенова втікала все вікном якась дівчина. Товариші уникали впрочім Семенова яко денунциатора, а свідок бояв ся, аби Семенов, котрий з ним якийсь час мешкав, також і его не заденунциував. На заміт д-ра Беріша, що дівчина (називала ся Сьвенцічка), в котрій любив ся Семенов, мала 12 до 13 літ, заявив свідок, що там були дві дівчини, одна 18 до 20-літна, а друга 12 до 13-літна.

Свідок Олекса Печерский, урядник магістрату в Коломиї, чув між учениками, як говорено про Семенова, що він є замало товариський, не багато вчив ся. Семенова знає тому, що брат свідка др. Тома Печерский мешкав з Семеновом на одній квартирі.

Дальший свідок др. Тома Печерский, шкільний товариш Семенова, від V до VIII кл. стверджує, що уживано в Коломиї між учениками слова «хампець», але чи називано так о. Семенова, не пригадує собі. Свідок поясняє, що слова «хампець» уживано яко іронічного кепкованя. Дальше стверджує, що Семенов уникав товаришів, мешкав в домі, де були панни, тому ученики нерадо там заходили. Була се родина, до якої належала «гімназьяльна блондинка». Семенов ходив на пікніки і тому говорено, що він занедбує ся в науках. Що-до денунциції, свідок наводить факт, що Семенов мав якусь задирку з учеником Кавальцем, а справа опинила ся аж перед професором. В тій справі шкільні товариші стояли за Кавальцем, а Семенов грозив, що зате заденунциує своїх товаришів за «научний кружок», який єствував між учениками. Про вигнанє трех учеників чув. Коли Семенов був на теології, его товариші говорили свідкови, що Семенов денунцияцією покриває свої злі вчинки. Говорено свідкови також про інфірмарску вату і дивовано ся, як він може носити священничу одіж. Товариші Семенова з теології питали свідка, чи він буде подавати ему руку. В часах гімназьяльних Семенов належав в Коломиї до народовців, с. є до тої самої партії, що свідок. Між товаришами уважано Семенова безхарактерним.

Прочі свідки: о. Кархут, о. Бачинський, о.

Зазуляк і о. Миквцей не явили ся. Др. Беріш, заступник обжаловуючого, вносить, аби не покликувано дальших свідків. На те адв. др. Левицький стверджує, що часть фактів інкримінованої статі доказано а на доказ решти фактів жадає покликания на свідків о. Сп. Кархута і о. Зацерковного. Проти сего запротестував др. Беріш, почім предсідатель трибуналу перервав розправу на кілька хвиль.

По перерві трибунал оголосив, що відрочує процес для переслухання решти свідків, котрі не ставили ся на нинішню розправу, а крім того покличе ся нового свідка о. Зацерковного.

На розправі явив ся сам атець Семіонов, в білім поясі докторским і з крилошаньскими відзнаками. До хвилі зізнав свідків удавав відважного, а потім побілів і зі зденервованія аж тряс ся.

НОВИНИ.

— **Календар.** Ві вторник: руско-кат. Лукіяна; рим.-кат. Франца з Ас. — В середу: руско-кат. Митрофана, Софії; рим.-кат. Адольфа.

— **З Тов-а Зоря у Львові.** Загальні збори товариства руских ремісників «Зоря» у Львові відбудуть ся ві вторник дня 16. с. м. в льокалі Товариства при ул. Краківській ч. 17. з отсим порядком дневним: 1) Відчитанє протоколу з послідних загальних зборів. 2) Звіт уступаючого виділу. 3) Звіт каспера. 4) Звіт контрольної комісії і уділенє абсолюторії. 5) Внесеня. — Початок точно о 7. год. вечером.

— **З брідського повіта.** Господарскі збори сполучені з популярними вкладами і відчитами для наших селян устроює господарске Тов-о «Сільскій Господар» з Олеська в четвер дня 18. с. м. о 2. год. пополудні в Висоцку, повіта брідського, в огороді й саді місцевого пароха. Сі вкладки о управі сіножатий і пасовиск, о годівлі худоби і о пасічництві мають на цілі познакомити наших селян з нинішнім розумним веденєм селяньского господарства.

— **З Тов-а св. Петра.** В члени Тов-а св. Петра вступили і титулом вкладки жертвували: парох Чанижа о. І. Шанковскій 2 К, парох Королевич о. Л. Яримович від себе, церкви матерної і дочерної в Добрянчах 14 К, о. проф. А. Стефанович 2 К, парох Новосілок о. І. Курманович від себе, церкви матерної і дочерної в Митуліні і Трудовачу 20 К, о. катех. Т. Бобикевич 2 К, парох Топорова о. М. Дзерович від церкви матерної і дочерної в Троиці 12 К, парох Дашави о. І. Тимціорак від церкви матерної і дочерної в Юсиптичах і від Анастазії Турчак 14 К, парох Смержева о. Фр. Громадка від себе і брацтва мужеского і женьского 14 К, о. крил. др. Комарницький 3 К, о. крил. др. Бартошевскій 2 К, о. Ев. Гузар 1 К, парох Будик о. Кор. Слюзар від себе і церкви 8, а парох Бережна о. А. Гриб від своєї церкви 6 К. Складаючи помянутим жертводателям сердечну подяку, просим і прочі наші церкви, ради громадскі, повітові, брацтва, інститути, товариства і всіх наших Родимців особливо з світської інтелігенції неменше сердечно до громадного вступленя в члени нашого в нинішню пору так важного Товариства. — *Виділ.*

— **Чутка про смерть Св. Отця.** В суботу вечером рознесла ся по Львові поголоска про смерть Папи. Вість ся надійшла з Відня, де тамошний дневник Zeit видав надзвичайний додаток і помістив в нім телеграму з Будапешту з довесенєм, що одержано там певну вістку про смерть Папи. Крім Zeit-у видали і инші дневники надзвичайні додатки з сею самою вісттю. Хотя вістка ся уже з гори носила на собі знамя неімовірности, бо йшла чя Будапешт, мимо сего увірено в ню і в Відні викликала она незвичайну сензацию. З Відня пішли телеграми до Львова, де зарівно вість ся викликала велике вражінє, тим більше, що деякі польскі дневники видали надзвичайні додатки, де подавано вість о смерті Папи не яко поголоску, але яко факт. Тимчасом на щастє показала ся ся вість неправдивою. Бо отсе на телеграфічне запитанє нунціатури у Відні, відповіджено, що в нунціатурі нічо о смерті Голови Церкви не знають і що нунціатура уважає ся вістку за неправдоподібну. Небавем надійшла телеграма бюра кореспонденційного, з запереченєм сеї вістки. Бюро се віднесло ся прямо до Риму і одержало телеграфічну відповідь, що Св. Отець є здоров і уділяв в суботу авдієнції, на котрій прийняв кс. кардинала Респігійого і ректора ірландської колегії. Вкінці піано вночі надійшла така телеграма з Риму: «Папа тішить ся як найлучшим здоровлєм. Прибічний лікар др. Ляпоові від двох днів цілком не відвиджував Папи, бо легка недиспозиция, на котру запав Св. Отець перед кількома днями, минула вже зовсім». Так отже телеграма ся не лише заперечила рішучо ся

сумну чутку, але й ствердила, що Папа тішить ся повним здоровлєм.

— **З Коломиї** доносять нам, що суботнішне аматорске представленє мьєлодрами «Гальки» випало дуже удачно. З аматорских сил визначили ся головні п-і Зимова і Михайлюк, а впрочім всіх виконавців нагороджувано за добру гру рісними оплесками. Дохід з представленя призначено на бурсу «Шкільної Помочи».

— **Тяжкий передновок.** В турчаньскім повіті відписано ґрунтовий податок в 41 громадах, але сим не усунено ще загальної нужди, яка лютує в сім Богом і людьми забутім пашалику. Селяни випродали всю пашу, аби купити збіжа на прожиток, а богато поля не засіяно, бо не було за що купити насіння, тому і слідуючий рік заповідає ся ще гірше. Причиною зубожіння є темнота задля браку шкіл, і лихварскі пивавки.

— **Іспит зрілости** в рускій гімназії в Коломиї відбув ся в днях від 4. до 6. с. м. під проводом краевого інспектора Івана Левицького. Іспит здали: Гринюк Олекса і Срібний Теодор з відзначенєм, дальше: Бурчиньскій Денис, Вахняк Дмитро, Воробець Михайло, Кисілевскій Стефан, Куряк Володимир, Оборець Василь, Павлюк Методій, Рубіггер Володимир, Стрийскій Іван, Филипович Олександр, Чесник Імануїл, Яцків Микола, Яшан Василь і Манастирскій Евстахій (екстерніст). Один абітурієнт одержав поправку, а 1 (екстерніст) відступив від іспиту.

— **Цісар в Галичині.** З Відня доносять, що цісар Франц Йосиф прибув на маневри до Галичини межі 10. а 15. вересня с. р. Головна квартира монарха буде коло Комарна.

— **Личні вісти.** Намісник ґр. Андрій Потоцький, покінчивши курацію в Карльсбаді, перебуває у Відні, де зложить присягу на руки цісаря. Опісля поверне до Львова і обійме урядованє.

— **Новий маршалок краєвий** ґр. Станислав Бадені обійме урядованє дня 20. с. м.

— **З нужди.** Над стрімким берегом Полчиньского ставу у Львові стагула в суботу около 10. год. перед полуднем якась пані з двома хлопцями і показувала їм плаваючі риби в ставі. Коли хлопці нахилили ся понад водою, пані спіймала їх за плечі і друпула їх у став, і сама скочила за ними. Старший хлопчина, 8 літний Юльцьо, уміючи плавати, по хвилі найшов ся при березі. Та не лише сам спас ся від смерті, але і свого 6-літнього братчика Стефка виратував з води. Відважний хлопець скочив ще раз до води, аби ратувати, як показало ся опісля, маму, але она пішла вже під воду. На крик хлопця прибігли сейчас два вояки з військової школи пливания і витягнули товельницю на беріг. Вівзана стація ратункова привела єї до життя і відставила до шпиталя, а хлопців зовсім здорових лише мокрих до нитки відвезено до їх тітки при ул. Личаківській ч. 39. Недоспіла убійниця і самоубійниця називає ся Вікторія Винавска, вдова по пароху. Яко причину свого розпучливого поступку подала брак средств до життя для себе і своїх синів.

— **Хліборобскі страйки.** «Діло» доносить, що в Залучу, снятиньского повіта, застрайкували всі феруалі (37), в добрах д-ра Кшиштофовича, задля низької платні і лихого поведеня з ними. Такий самий страйк вибухнув в Видинові, того самого повіта.

— **Запомогі на польскі книжки.** Краєва рада шкільна буде уділювати запомогі на закупно шкільних книжок потрібних до науки польского языка в руских гімназіях. Сего року одержить таку запомогу тернопільска руска гімназія. Яко мотив сеї жертволюбности подає краєва рада шк. сю обставину, що наука польского языка в тих заведенях стрічає на знатні трудности, бо руска молодіж убога і не може постарати ся сама о польскі підручники, і тому наука польскої мови в руских гімназіях унадає.

— **Дрібні вісти.** В Галичч заведужав на п'ятнистий тиф лікар др. Тірц. — В Черемхові коло Печеніжчина згоріли двірскі стайні, власність печеніжкнського старости Стан. Ліндого. При тім спалили ся чотири штуки худоби.

— **Родимці! Памятайте на бурсу Руского Товариства педагогічного у Львові!**

Посмертні оповістки.

— **О. Володимир Нижанковскій,** св'ященник в Romey Pa, в Сполучених Державах півн. Америки, упокоїв ся оводі в 38. році життя. Покійний, перед виїздом до Америки, знавий був яко один з найліпших наших дрігівентів хору і положив на тім поли значні заслуги. Він був основателем «Стрийского Боля» і вів его через кілька літ в початках его ествованя серед тяжких обставин. Покійний був також аранжером артистичних прогульок по Галичині й Угорщині. Знавий він був і яко знаменитий монольоґіст й гуморист. В Америці займав ся щиро організацією тамошних Русинів. В. е. п.!

— **Остап Левицький,** професор реальної школи в Станиславові, упокоїв ся дня 12. с. м. Покійний знавий в літературі яко автор мьєлодрами «Галька» і автор численних сатирично-політичних поем. В. е. п.!

— **Осип Марусин,** богослов І. року, упокоїв ся по довгій грудній недужі 7. с. м. в домі родичів у Львові. В. е. п.!

— **Елисавета з Вианницьких Збудовска,** вдова по бл. п. о. Івані Збудовскім, пароху в Хриплині, упокоїла ся дня 4. с. м. в 66. році життя в домі свого сина о. В. Збудовского, пароха в Зубрці. В. і. п.!

Телеграми.

Відень, 15. червня. В суботу, коли цісар їхав о годині 7^{3/4} з Шенбруну до Бурґу, повитала его на площі Франца коло Швайцаргофу численна публіка, котра зібрала ся мимо дощу. Також, коли цісар о год. 1^{1/2} по обіді повертав до Шенбруну, утворено на Маріягільферштрассе густий шпалір і витано монарха ентузіастичними окликами. Цісар їхав помімо дощу в отвореній повозці і дякував зібраним за повитанє.

Відень, 15. червня. Цісар прийняв вчера перед полуднем угорского президента міністрів Селя на цілогодичній приватній авдієнції. Пополудни повернув Сель до Будапешту. Сель здавав цісареві звіт із ситуації, почім цісар прикликав до себе Апоніого і Чисакіого. Говорять, що в Угорщині заносить ся на поважне кабинетове пересиленє.

Рим, 15. червня. Занерделлі повідомив палату послів, що цілий кабинет подав ся до димісії, однак король застеріг собі час до надуми. Проте просив Занарделлі палату, щоби відрочила ся, доки не покінчить ся пересиленє.

Білгород, 15. червня. В місті панує спокій. Улицями перетягають відділи кавалерії та піхоти з добутиим оружжєм, що давніше діялось тільки вночі. З сего можна догадувати ся, що правительство не довіряє зовсім пануючому спокоеви. Богато офіцирів проходить ся з жінками у білих туалетах. — З провінції прибуло до Білгороду багато студентів, котрі мабуть задумують урядити демонстрацію на річ Караджорджевича. Часть студентів, а особливо ті, що покінчили студії у Франції або Швайцарії, хоче демонструвати за реубликою. Мимо того здасть ся певною річю, що скупштина заявить ся за монархією. Цікава річ, що велика часть населеня, а навіть визначні політики не знають зовсім Караджорджевича і не бачили его ніколи в житю. В Білгороді не появила ся навіть ще его фотографія. Мимо того є він нині в місті дуже популярний. Часописи підносять его заслуги і виражають надію, що він зможе уцалити Сербію. — Скупштина збирає ся нині в великій сали нового конаку. Вибір Караджорджевича уважають за певний, однак імовірно вивяже ся поважна дискусія так, що не є певною річю, чи нині покінчить ся вибір короля.

Відозва.

Зближає ся час ферій вакаційних і відпочинку для молодежи по тяжкій і мозольній праці. Однакож більша часть єї не є в тім щасливім положеню, щоби по цілорічних трудах відповідно відпочати, дихнути свіжим воздухом та підратувати своє хитке здоровлє.

Підписаний виділ дякуючи за ласкаву поміч в сім згляді в часі минулих ферій, звертає ся і тепер з уклінною просьбою до щедрих руских родия, щоби прийняли на час ферій до свого дому бідних а пильних учеників, щоби ті могли не лиш скріпити свої сили фізичні але також мати нагоду доповнювати шкільне вихованє побутом в крузі образованім та поважнім. Ласкаві зголошеня просить ся присилати до кінця червня с. р. на руки підписаного голови.

В Коломиї, дня 29. мая 1903.

За Виділ товариства «Шкільна Поміч»:

С. Недільскій
голова.

Іван Білик
писар.

Час замовляти

книжки на премії!!

Канцелярія Тов. Педагогічного пригадує в тій справі всім Радам шкільним місцевим, священикам і учителям, що при безпосередніх замовленнях на квоту 10 К дає 10% опусту, просить однак, щоби замовляти вчасно т. є. в першій половині червня і то на адресу: **Ольга Барвіньська**, ул. Собіщина ч. 5. За точність в пізніших замовленнях канцелярія не відповідає, бо тоді годі все на час опакувати і вислати. Книжки висилаєсь лишень за готівку, або за посліплатою. На фрахт і посилку поштовою прошу при посилках грошевих долучати, бо канцелярія не в силі порта оплачувати. Цінник книжок розсилаєсь з часописями. Крім книжок в нім поданих виійшли: ч. 104. Повісті Ярошинської, ціна 24 сот., оправ. 40 сот.; ч. 105. Мама, Нариси Віри Лебедової, ціна 20 сот.; ч. 106. Ів. Франко: Абуказимові кашці, ціна 60 сот., оправ. 90 сот.; ч. 107. Народні думи. Др. Пачовський, II част 55 сот., оправ. 85 сот.; Огород шкільний, О. Глодзінського 50 сот.

З канцелярії Тов. Педагогічного.

Ольга Барвіньська.

„Напівник церковний”

виданий бл. п. Ігнатієм Полотнюком в Перемишлі, можна набувати у тогож жени під адресою: **Катерина Полотнюк**, вдова по півці катедральнім в Станиславові, ул. Собіського ч. 50.

Ціна брошуров. прим. 4 К.

Оправного в пів-полотно 4 К 50 с.

Оправного в полотно 5 К.

Пересилка постова 60 сот.

НАРОДНІ ІМНИ:

Ще не вмерла Україна! Не пора!

на картоновім папері видала «Народна Рада».

Набувати можна в «Народній Канцелярії» у Львові (Ринок 10.) по 2 К за 100 примірників. На постоу оплату належить долучити 20 сот. Менше як 100 прим. не висилає ся. (4-20)

Тополя

Т. ШЕВЧЕНКА.

1(18-40)

„Тревоги автора і видавника”

(гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері виносить всего 30 сот. (з постовою пересилкою 35 сот.).

Серія переписних листів (8 штук) з гарними ілюстраціями (чорними і кольорованими) до Шевченкової баллади «Тополя» вплипла павладом С. Гальберга в Бучачі. Набувати можна серіями і поодиноким у накладці та у всіх більших книгарнях і торговлях. Ціни низькі.

Найновіший твір Л. Лопатинського „ПАРАЦЯ”

комедія в 3 актах зі сльівами

(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним повивальним гумором і жвавим діяльогом. Ся комедія збогачує знатно галерію типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розмішена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедія надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упослідженням недотепом, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горука у Львові, пл. Домбровського ч. 1, і в книгарнях.

Товариство взаїмних обезпечень

Львів
Ринок Ч. 10.

„ДЖІСТЕР”

ДІМ
„ПРОСЬВІТИ”

одинокое руске товариство асекураційне, засноване в 1892. р.

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвишк з оплат розділяє межі членів яко звороті; в послідних трех літах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР

ДНІСТРА

ДНІСТЕР

ДНІСТРА

ДНІСТЕР

ДНІСТРА

виплачує шкоди дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делегатом і місцевими членами. За 10 літ виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

поліси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

посередничить при обезпеченях на жите в краківскім Товаристві, відступає часть провізії з таких обезпечень на рускі добродійні цілі; ддятого на жите треба обезпечити ся тілько через «Дністер».

фонди виносять з кінцем 1902. р. 838.364 К і всі уміщені в цінних паперах пупілярних.

уділяє агенції селянам особливо там, де ще не роблять дотеперішні агенти.

агенти заробили вже 432 тисячів корон провізії.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годній				відходить о годній			
6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	6:22	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор				
6:20	з Чернівців (Галаці), Чорткова, Делятина	6:30	до Відволичск (Київ) Бродів дв. головний				
6:50	з Брухович, щод. від 15. мая до 13. вер. вк.	6:43	дв. Підзамче				
7:35	з Самбора (по отвореню зал. Львів-Самбір)	6:45	до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобача				
7:40	з Янона	8:25	8:35	до Кракова (Відня, Праги), Берліна			
7:55	з Підволичск, Бродів на дв. Підзамче	2:50	9:05	до Лавочного, Хирова, Калуша			
7:55	на дв. головний	9:15	до Янона				
7:45	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	9:25	до Самбора, Хирова (по отвор. шляху)				
8:10	з Станиславова (від 1. мая до 30. вер. вк.)	9:40	до Белзля, Сокала, Любачева				
8:15	з Сокала, Рави рускої	2:40	10:35	до Чернівців, Потутор, Делятина			
1:0	з Кракова, Відня, Праги, Берліна	10:57	до Тернополя, Потутор, дв. Пдз.				
8:55	з Рахова, Любачева	10:40	дв. гол.				
11:15	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)	1:14	до Янона від 17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.				
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	1:55	до Пустомит 1. черв. до 13. вер. в нед. і сьв.				
1:25	з Янона	2:10	до Брухович від 17. мая до 13. вер. сьв.				
2:15	з Підволичск, Кошичинів на дв. Пдз.	3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.				
2:30	на дв. голов.	3:15	до Янона щоденно від 1. мая до 30. вер.				
3:14	з Брухович (15. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)	3:25	до Рашева, Любачева				
4:35	з Стрия, Самбора, Сколього (1/5-30.9)	3:30	до Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.				
5:06	з Підволичск (Київ), Бродів на дв. Пдз.	3:40	до Самбора, Хирова (по отвор. шляху)				
5:30	на дв. голов.						
1:40	5:49	з Чернівців, Іцкан					
	5:50	з Кракова, Відня, Праги, Берліна					
	5:55	з Белзля, Сокала, Любачева					
Н І Ч							
8:04	з Брухович (17. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	12:45	6:05	до Станиславова, Жидачева			
8:25	з Брухович (15. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	6:15	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави				
9:12	з Брухович (від 1. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)	6:20	до Янона від 17. мая до 13. вер. буден. д. н.				
9:20	з Чернівців, Бухарешту		авід 1/2 до 16/2 і від 1/2 до 30/2, 1904. щоденно				
9:25	з Янона (від 1. мая до 30. вер. в нед. і сьв.)	6:40	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова				
8:40	9:50	7:10	до Сокала і Рави рускої				
2:31	з Кракова, Відня, Берліна, Ясела, Риманова	7:20	до Перемишля від 1. мая до 31. жовтня				
	10:00	8:14	до Брухович (17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)				
	з Самбора, Янона (по отвор. шляху Львів-Самбір)	9:00	до Підволичск, Бродів гол. дворець				
	10:07	9:20	дв. Підзамче				
	з Янона (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	9:55	до Янона від 17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.				
	10:02	10:42	до Іцкан, Чорткова				
	з Підволичск (Київ) Бродів на дв. Пдз.	10:55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги				
	10:20	11:00	до Підволичск, Бродів дв. головний				
	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша	11:24	дв. Підзамче				
	з Тернополя, Риманова на дв. Підзамче	4:10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора				
	3:09	5:50	до Брухович від 17. мая до 13. вер. щод.				
	3:30						

ЗАМІТКА: Пора нічна числять ся від 6. годнин вечером до 5. годнин 59 минут рано.

Час середно-європейскій різницяє ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12, год. 36 мин. часу львівского. — Бюро інформаційне п. к. залізнич. державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє поясненя в справах залізничних, продає білеті всякого рода і розклади їади.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

з купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.